

Posudek oponenta bakalářské práce:

Tomáš Palij: „Faktory vedoucí k vítězství či porážce v boji v pojetí kroniky *Zuozhuan*.“ Bakalářská práce, Ústav Dálného východu, Filozofická Fakulta Univerzity Karlovy, Praha 2018.

Přestože kronika *Zuozhuan* zaujímá již po tisíciletí výsostné postavení mezi prameny pro studium dějin čínské starověku, lze říci, že její výzkum stál do nedávné doby v západní sinologii na vedlejší koleji. S rostoucím zájmem o starověké čínské texty v posledních desetiletích se začalo dostávat zasloužené pozornosti i tomuto skvostu starověkého písemnictví, avšak debaty o kompozici, struktuře, dataci či účelu a zamýšleného užití textu jsou stále ve fázi formulování otázek spíše než jejich uspokojivého zodpovězení. Vzhledem k rozsahu textu je nemožné pojmout ho v rámci jedné studie v úplnosti, a jednotlivé problémy jsou obvykle řešeny případovými studii různého rozsahu. Do tohoto proudu se úspěšně zařazuje i předložená bakalářská práce, která se zaměřuje na způsob, jakým jsou v kronice prezentovány faktory úspěchu či neúspěchu ve významných vojenských střetech doby Letopisů (770-453 př. n. l.).

Úvodní část práce stručně charakterizuje vznik a charakter kroniky *Zuozhuan* ve světle nejnovějších poznatků především západní sinologie a pro účely práce ji lze hodnotit jako plně dostačující. Jádrem práce je pak analýza vyobrazení pěti zásadních bitev období Chunqiu v podání kroniky *Zuozhuan* v podobě komentovaného překladu vybraných pasáží. Ocenit je třeba penzum a kvalitu přeložených ukázek, avšak do budoucna by možná stálo za úvahu snížit jejich počet a ušetřené úsilí investovat například do srovnání s texty komentářů Guliangova nebo Gongyangova nebo s *Guoyu*.

Překlady jsou podobně jako celý text práce vyvedeny pečlivě a bez pravopisných chyb či překlepů. Celá práce zasluhuje absolutorium i po formální stránce. Psána je svižným jazykem, a četbu stěžuje jen několik případů, kdy výskyt pojmu, jména, nebo zkratky není komentován hned při prvním výskytu (př. použití zkratky ZT na s. 6, zatímco je vysvětlena až na s. 8; v rámci zpřístupnění textu práce nezavěšenému čtenáři by nezdědka mohly být lépe uvedeny zmínky o některých historických postavách). Překlady by často zasloužily lepší provázání s textem práce a jejich komentářem, nicméně jejich kvalita je většinou vysoká a jen zřídka by zasloužily přeformulování (př. výrazy jako na s. 25 „řidič“, s. 28 „naštve“, s. 44 „provalena“). Místy také překlad opomíná použití hranatých závorek pro část textu, který v originále není, avšak z kontextu vyplývá (př. s. 23, 24, 42). Nešvarem západní sinologie, který práci přejímá, je taktéž identifikace výrazu *junzi yue* 君子曰 jakožto konkrétní osoby (jakéhosi tajemného „ušlechtilého muže“), zatímco se zřejmě jedná o subjektivní hodnocení autorů „ušlechtilý muž by řekl“; totéž platí i o *Zhong Ni yue* 仲尼曰, „Konfucius by řekl“). Některé příklady by zasloužily hlubší uvážení historického kontextu – např. obětování hlavy rodu Zeng 曾 鄆 songským vévodou Xiangem není sice v souladu s konfuciánskými hodnotami, ale pravděpodobně v souladu s tradicemi státu Song, přímých pokračovatelů dynastie Shang (s. 36-37).

Jediným výraznějším nedostatkem je dle mého závěr práce, který je až příliš stručný a nepůsobí jako kulminace práce. Třebaže jsou poznatky a závěry práce představovány již v její stati, zůstává zde nevyužit prostor k přehlednějšímu, třeba i tabulkovému shrnutí klíčových pojmů a forem argumentace použitých v různých analyzovaných pasážích či možnost vztahení závěrů práce k související problematice vzniku a zamýšlenému využití spisu.

Přes výše uvedené výtky však považuji práci za zdařilou a navrhuji její hodnocení výborně.

Otázka do diskuze: Vyličení bitvy u Yao je interpretováno jako „manipulace s informacemi v zájmu odůvodnění výsledku bitvy“ (s. 47), a to především kvůli popisu jednání vévody Mu z Qin. Jak víme, že s informacemi není manipulováno při líčení bitvy u Hanských plání nebo ostatních bitev?

V Praze dne 2.9. 2018

Ondřej Škrabal